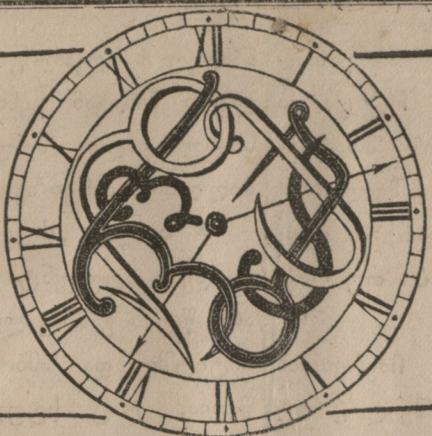

გაზეთის ფასი

გაზეთის ფასი: ერთი წლით — ექვსი მან., ნახევარი წლით — სამი მან., სამი თვით — ერთი მან. და ხუთმეტრი მაგარი, ერთი თვით — სამი აბაზი.

წერილები ამ ადრესით უნდა გამოგზავნონ: Въ Тифлисъ, въ редакцію газеты „ДРОБНА“.

ხელის-მოწერა

თფილისში: ზაზუნის „დროების“ კანტორაში
ქუთაისში: ანტ. შორტაძის ბიბლიოთეკაში

ზაზუნის შემდგომად რედაქციის უნდა დაიბეჭდოს
Въ Тифлисъ, въ контору газеты „ДРОБНА“.

რედაქცია: ადგილი ინსტიტუტის ქუჩაზედ სოლომონ შირიძის სახლში.

კანტორა: ივანოვის ბიბლიოთეკაში. სასაბჭოს მდივანზე „შაჰოვიის სახლში“.

შინაარსი:

რედაქციისაგან — საქართველო: აღივსოსა-წყაული ძალის გამგებან-წერილი ახლები — „დროების“ კორესპონდენცია: შვირილიდგან — რუსეთი — სტუდენტების შემწეველი საზოგადოებისაგან — უცხო ქვეყნები: საფრანგეთი — ნარევი — ჰაერის ფორტა — მანცხალები.

შელოცვანი: ნანდელი კინკლაძე ჯანდაბეთში, ხანელი მებუქია.

რედაქციისაგან

დღის სიამოვნებით ვატყობინებთ ჩვენს მკითხველებს, რომ უფსტ. ზარაფოვი მა მოგვანდო შევდგი საქმე:

ის კისრულ ობს და აბეჭდინოს თავის ხარჯით ქართული სახელმძღვანელო წიგნები პირველ-დაწყებით მცენიერებისა და ამასთანავე მისცეს მათ დამწერებს შრომის ფასი ორას-ორასი მანეთით თითო სახელმძღვანელოში.

თხზულებები „დროების“ რედაქციას უნდა გამოგზავნონ, რაც შეიძლება უფრო მალე. რედაქცია, ზოგიერთი პედაგოგების შემწეობით, განიხილავს წარმომავალ თხზულებებს, და უკეთესებს დაუყოვნებლივ დაბეჭდავს.

საჭიროა დაუმატოთ, რომ თითოეული მცენიერების სახელმძღვანელო სივრცით ბოსკოს ქიმიის ან ბედფორდ სტიურტის ფიზიკის ტოლა უნდა იქმნეს, ე. ი. 10 თაბახამდე.

რაც ამ სახელმძღვანელოებს სურათები დასჭირდება მათი მოჭრა იქისრა უფსტ. ნიკოლაძემ.

საქართველო

აღივსოსა-წყაული!

უკი გამოუჩნდა ლიტერატურაშია ცთ. აბაშიძეებს ერთი დამცველი!

ფალტონი

ნამდვილი კინკლაძე ჯანდაბეთში!

საკვირველი საქმე შემოიტანა დროთა ვითარებამ ჯანდაბეთის ქვეყანაში. აბაშიძე, განათლდა ქვეყანა, განათლდა აზრი, ცხოვრება, ამასთან, რასაკვირველია, დროგადაც, ერთის სიტყვით ყოველს ბუნების ქმნილებაში ნათელი გამობრწყინავს! მართლაც განათლდა ყოველი ფერი და შეიცვალა ყოველივე ძველი, შემოვიდა ახალი და დიდი გუნა ძველი სამართალი, შემოვიდა პირუთინი მსაჯულება, დანთქა უფსკრულში ქრთამეობა, ამაღლდა, განბრწყინდა ზნეობა კაცისა და იქმნა სპეტაკი, ვითარცა თოვლი!

ამ საუკუნის განათლება ჯანდაბეთში, მე მინდა, ჩემო მკითხველო, გამოგიხატო რამოდენიმე სიტყვით, თუ კი მოგვინდა, რაც

ჩვენ გვეგონა, რომ თავისუფალი კაცების ხელახლად დამონების სურვილი, მართლსაიდუმლოთ და ნამალევათ გამოითქმებოდა სამდე. მხლა, თუ კიდევ ჩვენს საქართველოში ისეთი ადვოკატი გამოვიდოდა, რომელიც საქვეყნოდ მოინდომებდა პლანტატორული აზრების დამტკიცებას — ამას კიდევარ წარმოვიდგენდით! მართალია, ჩვენს დროში „იშვითი მოვლინებები“, „სალტო მორტალე“ „მეტამორფოზები“ ხშირია. მაგრამ ყველა ეს ცვლილებები და ნახტომები დელიკატურათ და შეუმჩნეველათ ხდება, ხოლომე.

აქ კი ჩვენ ბირდაპირ, აშკარათ და დალაგებით გვარწმუნებენ, რომ ძაცხის გლეხები აბაშიძეების საკუთრებაა — და ჯრუჭის წყრეთლებისაო. უფ. კორესპონდენტი Z. სწორეთ იმ ზომას და ლოლიკას ხმარობს ადამიანებზედ, როგორც ცხვრის ან თხის ფარაზედ იხმარდა პატრონი ამოგების დროს. საქება, ძალიან საქება! ჩვენ ფაქტიკური მხრით არ განვარჩევთ აბაშიძეების და ძაცხის გლეხების დეას. ამ ნაირ დაფასებას მკითხველი წარსულ „დროების“ ნომერში ნახავდა.

ჩვენ მხოლოდ საზოგადოთ კაცობრივ უფლების მხრით შევხედავთ ამ საქმეს. აბერ, თითქმის, ერთი საუკუნეა, რაც მეროპამ იცნო, რომ მონაობა საზოგადოების გამრყენელი და დამამკირებელი მოვლინებაა.

ამერიკამ რამდენიმე ასიათასი თავის მოქალაქების სისხლი დაღვარა დასამაგალითო რამი გამოიარა, რომ განეთავისუფლებინა ნეგრები. მაგრამ დევანებოთ ამ ავტორიტეტულ მაგალითებს თავი.

ჩვენ უბრალოთ დავადგენთ კითხვას: რომელი საფუძვლით სთხოულობს უფ. Z. რომ თავისუფალი კაცები ჩაგდონ ხელახლად საბატონო უფლებებში?

რომელი საზოგადო საჭიროება მოითხოვს ადამიანის პიროვნული უფლების და შრომის დამოკიდებას მებატონისგან? რომელი სამართლიანობა და ქეშმარიტება აღ-

მე ქეშმარიტათ შევიტყვე და ჩემ თვალწინ ჯანდაბეთის ქვეყანაში მოხდა; მაგრამ, ლმერთმან იცის, არ იცი რისგან დავიწყო, ისრე გუფანტული მაქვს აზრი სხვა და სხვა ეხლანდელი ცხოვრების ელემენტებზედ, — მაგრამ არაფერი, მამაგონდა! დავიწყოთ ესრეთ: იყო და იყო, ზეცას ლეთის უკეთესი არა იყო რა და დედა მიწაზედ ჯანდაბეთის ქვეყნის და შიგ მცხოვრებლებისათანა. ამ მცხოვრებლებისთვის საუცხოო თვისებები მიუნიჭებია ახალ დროს და მე გვიანამდი ვერ შევიტყვე, სამან არ დეაკვირდი.

მრთხელ ჩემის საკუთარის საქმისათვის, შემოვედი ჯანდაბეთის ქალაქში, როცა მამასახლისის შუტარაძის ამორჩევის დრო იყო, და ვიფიქრე, მაინც უსაქმოთ ვარ და მოდი სასამართლოში წავალთქო. როგორც ვიფიქრე, ისრე ექმენი: წავედი და სასამართლოს ბალკონზე შევედი, გავიხედ-გა-

სდგება იმითი, რომ თთ: აბაშიძეებმა დებულების ოქმი შეუდგინოს ძაცხის ეკლესიის გლეხებს მათ თითო ორ-ორი აბაზობით ნაყიდ ადგილებზედ?

რა პრინციპია აქ დასაფარავი? რა მიზანი აქვს ყველა ამ აბაშიძეების და მათი დამცველის, უფ. Z. მეცადინებას? პირველნიცა და უკანასკნელნიც ძალიან უბრალო მოსაზრებებგან გამოდიან. ისინი სჯიან ასე: საკუთრება არის სამართლიანობა. გლეხი კაცის საკუთრებაა. მაშა სადამე ბატონ ყმობაც შეუწყველი და უწმინდესი პრინციპთაგანია.

მე მეკარგება, ვთქვათ, დღეს ერთი ცხენი, ერთი ძალი და ერთი გლეხი. ცხენი საქმეა, როდესაც ენახე ჩემს დაკარგულ ნიეთებს მაშინ განავახლებ და განაცხადებ ჩემს პატრონობას, ჩემს სიმართლეს?

ასეთია უფ. Z. თქვენი და თქვენი კლიენტების ლოლიკა? ამ გზით მიდით, უფალნო, იმ გადაწყვეტილებამდი, რომ დღეს თავისუფალი კაცები მონებოთ გინდათ გაიხადოთ?

ამ საფუძვლით ისაკუთრებთ თქვენივე მზგავს კაცებს და ეწვეით მეტვირთე პირუტყვად გადაქციოთ გლეხები?

დიდ, ეს ისე სასიამოვნო და შემაკეთენელი გრძნობაა, რომ კაცს სწორი მსჯელობის ნიჭს უკარგავს დასისულელეს არაშეინებს.

ჩვენ ძალიან სამწუხაროთ მიგეჩნია, ქეშმარიტად, რომ ამნაირი ლაპარაკი გეჭირდება დღეს!

მაგრამ რა გავწყობა? ჩვენს ცხოვრებაში კიდევ ბევრი რამ გულის მოსაკლავი მოვლინებები არიან. მინ აუვა ყველაზედ ვაებას?

არა! ასაღლეველები აქ ეს არი: ისინი იფარენ დღეს ბატონ-ყმურ დამოკიდებულების სამართლიანობას, რომელთაც თავისუფლების და ქეშმარიტების დაცვის პრეტენზია ჰქონდათ.

მოვიხედე, ვინ არ იყო იქ, — ყველა წოდების კაცებს იზოვიდი და შიგ შუა გულში ადვოკატები დატრიალობდენ ტახით, რომელთაც შემოხვეოდა ხალხი და ქადაგებდენ რებს, ლმერთმან არ იცის მათი თავი, და ისმოდა ერთი და იგივე საჩივარი. ჰერ სასამართლოს კარი არ გაუღიათო, როგორ არა სჯობდა ძველი დროეო, სასამართლოს კარი ღია იყო ყოველთვის და ჩაგრულისათვის, მიხვიდოდი თუ არა, მოგეგებებოდენ და გკითხვოდენ, რა საქმე გაქვსო, დატრიალებოდენ და იმავე საათში, სხვას თუ არას გაგიკეთებდენ, ნომერს ხომ მაინც მოგცემდენ. მხლა, დაწყველოს ლმერთმა, დავიბარებენ დილით ცხრა საათზედ და უნდა თვლები ჩამოგეჭინოს ნაშუადღის სამ საათამდინ, მისთვის რომ ბოლოს გეტყვიან: საღამოს რვა საათამდინ საქმის განჩიევა აღარ მოხდებაო, ანუ შენი საქმე გარდაიღვა შემდგომის ოჩერედისათვისო.

მოდი ეხლა შენ, დავრწმუნე კაცის გულწრფელობას!

მინ იცის, რამდენჯერ აღელვებით და სიამოვნოთ მოუგონებით იმათ, ვისაც ეს ლაპარაკი შეეხება — ჩვენი დიდი რუსთველის სიტყვები: „მიდგ გლახაკთა საქურჭლე, ათავისუფლე მონები.“ ნუ დაიფიქრებთ, რომ ეს ლექსი შეიდასი წელიწადია რაც დაწერილია. ღლესაც კიდევ დასაცველად გვიჩნდება ჩვენი პოეტის აზრი. მხლა გკითხავთ მე თქვენ, პროგრესისა ეს?

მეველი.

თფილისის ძალაქის გამგეობას.

ჩვენ შევიტყვეთ, ვითომ უფ. რუკოს დეპეშა გამოუგზავნია ლონდონიდან, აქაური სამოქალაქო გამგეობისთვის. ამ დეპეშაში ის აცხადებს, რომ კამპანია Societe Generale (limited), რომელიც არსად არსებობს, მთხვავს წარუდგინო თფილისის გამგეობის ნამდვილი გადაწყვეტილებებ, გაზისა და წყლითაობაზეო. ამ გადაწყვეტილების პირი, როგორც აბობენ, უფ. რუკოს აქვე მიუღია, და ეხლა ის ნამდვილ გადაწყვეტილებასაც თხოულობს.

დიდი შეცთობა იყო ამ გადაწყვეტილების პირის უფ. რუკოს ხელში ჩაგდება. მაგრამ ათასჯერ უფრო მეტი შეცთობა და უცქველი დანაშაულობაც იქნება ნამდვილი გადაწყვეტილების გადაცემა. შეუძლებელია არ მიხედეს კაცი, თუ ერთი იოტა ტენი მინც აქვს თავში, რომ ამ ახალ მოთხოვნის დედა იმითომ ურდვენენ გამგეობას, რომ ან დრო მოიგონ დაპირებული ასიათასი მანეთის საზოგადოთ, ანა და პირდაპირე აქციები გამოუშვან, ცოტაოდენი ფული შეკრიბონ და ჯიბეში გაიკრან. ორივე შემთხვევაში ჩვენი ქალაქის რეპუტაცია სანადაგოთ დალუპული იქნება სამხედარ გარეთელი კაპიტალისტების თვალში.

ჩვენ ერთხელ კიდევ, უკანასკნელათ, ვაფრთხილებთ ქალაქის გამგეობას. ჩვენი ბრალი ნუ იქნება, თუ შემდეგ იმას ლაზათიანათ აეწვეს კანი.

მხლანდელმა კანონმა ეს შემოიტანაო, ეტყოდა ადვოკატი, ეხლა დამყარებული არის სასამართლოს სჯა უბეჭდენიებო. ბუღევენიე არის, თუ რაღაც, ბატონო, ჩვენ კი გარდავიწყდა, და ჯანი და სული გავარდეს მაგისთანა ბუღევენიეს, ეტყოდა ერთი მომჩივანთაგანი. ამ დროს გაიღო კარები, იგრი-ალო ხალხმა და შევიდა სასამართლოში. როგორც იქნა, მეც შევედერი და ჩავეკეტე პუბლიკაში. რაღა ბევრი გავაგრძელო, ძილი მომეკიდა, სანამ მოსამართლე გამოვიდოდა. ბოლოს, რითაც იქნა, გამოყო თავი მსაჯულმა განის კარებიდან, სტაცა ხელი სასამართლო იარაღს, გარდიკიდა უცებ, წაელო ერთ საქმეს ხელი და დაიძახა: შოხალაძის ქალი და აზნაური ბაბერილიძე ადგილის თაობაზედ! წამოდგა ორი კაცი და წარსდგა მსაჯულის წინაშე: მოსამართლემ უთხრა მარჯვენა მხარეს, სახელი და გვარი თქვენი გამოაცხადეო. მე განლაყარ აზნაუ-

შეი, გაცეცხლებულს და ამას კაცს გხედდა, რას წარმოიდგენდა ენაზე, რომ ეს კაცი დღეს დაწყებულ და გართულია საზოგადო ცხოვრებაში?

შეშარბიტად, სულით და გულით გილოცავ ამნარსკვლილებს! მით უმეტეს მიხარია, ჩემო ლუარსაბ, რომ პირველის მიმართულე-ბით და ლტოლვით მანდ, თქვენ ქვეყანაში, აბა რას შეიძენს კაცი?

ძალიან საჭიროა, თუ რამდენიმე შენმა ძველმა ამხანაგებმა ქვაგვსროლეს ლალათისათვის? დიდი რამეა, მე თქვენ მოგახსენებ? ბაგრძელე, ჩემო ძვირფასო, შენი ახალი ხელობა თამამ და შეუპოვრად. როდესაც მთელი საზოგადოება შენს მოხერხებას და ნიჭს თაყვანსა სცემს, მაშინ რიდას უნდა გეშინოდეს აბა?

რომ არ ვიცოდე შენი გონიერება, მაშინ რამდენიმე რჩევას მოქცემდი. შენ ადვილად დაუბამდი ენას შენს მღვინელებს, ორი-სამი ოსტატური საქმითა. მაგრამ, მე დარწმუნებული ვარ, ყოველივერი გაგებულნი და აწონილი გაქვს.

მომიკითხე სიყვარულით შენი წითური ამხანაგი. არა, რამ შეგაყვარათ თქვენ ორი-ერთი მეორის უმისოთ უფარვისი ელემენტები? ნახვამდის, ველი შენს ანბავს.

ყ.

პასუხი ლუარსაბისა.

შენმა წერილმა გამოუთქმელად მასამოენა, ჩემო Y. მე დარწმუნებული ვიყავი, რომ მზგავსი ცელილება ჩემში შენ ყოველთვის ვიამებოდა. მით უმეტეს ვაფასებ შენს ჩემზედ აზრსა, რომ მე ყოველთვის პატივისცემა მქონდა შენი კუთხისა, თუმცა მიმართულებისთვის კი ხშირად გებრძოდი.

მე, ჩემო Y! რა არი ამ სოფლის ცხოვრება? რასთვის ვზობილ ვართ ჩვენა? — ამეგბზედ რომ ღრმად დავფიქრდ, სულ ერთბაშად გამომიფრინდა ძველი, ჩემი ყმაწვილობის აზრება და ლტოლვილება.

რა გამოუცდელი და უფუნურია, მართლაც კაცი თქვესმეტადგან ოცდაექვს წლამდის. რაც ამ ხანში მე მიღებებდა, მიღებებდა მოქმედების და შრომის სურვილსა, მიკლავდა გულსა — ეხლა არც მე მჯერა, რომ მე მა

შინ გულწრფელი ეყოფალოყო — ყველა ესენი დღეს შეუმჩნეველად და წყნარად ჩადიან ჩემს თვალწინ.

მაშინ ჩემი პირველი და უღრესი სურვილი ის იყო, რომ პატრიოსნად მეცხოვრა. მთ სხვას ვერ მოვსწმენდი ტალახსა და ტლაპოს, მე მაინც რომ არ გავეთქვრიოვიყავი შიგა.

ჩემი ქვეყნის სიღარიბე, უმეტრება, და ჩაგერა სხვა და სხვა გარემოებებისგან ქართველი კაცისა, ათას ნაირი უსამართლოება და ქირი, რომელშიაც ის არი — ესე ყოველი მამრახებდა, მეღაპარაკებოდა და მარწმუნებდა, რომ ჩემი სამშობლოს ერთგული მოსამსახურე უნდა გავმხდარიყავი.

მაგრამ შეველ თუ არა ცხოვრებაში, იმ ჩემი მიმართულებისთვის, რომლითაც მე მეგონა ეცოცხლობდი, არავინ არც ფლავი და არც ბოზაში არ მომართო.

მართალია, ცხოვრებას კი მოვხერხებდი როგორმე — არიან ხომ სხვებიც, — მაგრამ წინააღმდეგ ბანაკში, წინააღმდეგ მიმართულებითა, სულ სხვა სურათი დამეხატა! იქ ჩემთვის დამზადებული იყო კეთილი ცხოვრება, სიმდიდრე, სიტკბოება, და მოხუცებულიობა აუშფოთებელი. მოგეცა სიცოცხლე, მე აქ ბევრი აღარ შევედრეკილვარ და ერთბაშად ვისკუბე, რომ გადავმხტარიყავი წყაროსა ნეტარებისასა.

დღეს მე ყველაფრით საეცე ვარ: ფულით, ავეჯულობით, ადგილ-მამულით, იარაღით, პატრე-მცემელებით და მოყვრებით.

მართალია, მე წაღმა-უკულმა ვბოქავ, რაც ჩამეტევა ხელში. არ ვარჩევ არც მდიდარს, არც ღარიბს, და არც — აქე გასინჯე — იმისთანა ხალხს, რომელსაც ოჯახში ქვაბნაჯახის მეთი საკუთრება არა აქვს. შევლას ფეტქენი, ვლვებ.

რატომ? თუ მკითხავს ვინმე, მე ვეტყვი: თანასწორების პრინციპითა მეთქი. მს, იცოდე, როგორ გამოვიყენე ჩემი წინანდელი ლიბერალობა! მე ყველაფრის გამართლება და დაცვა შემიძლია ეხლა. ძალიან დავოსტატდი — ვიამებ, რომ მზახო.

მხლა ერთ გენიალურ შტუკას ვაპირებ. მინდა, რომ გულეებისათვის სამხანგო ქარხანა გავხსნა. მესმის ეს შენ, რას წინააღმდეგ?

შენი ლუარსაბ.

შეპოწვა დიანებგმა შეველმ.

განცხადება „დროება“

1874-ში გამოვა იმავე პროგრამით და იმავე პირობების თანამშრომლობით, როგორც წელს გამოდიოდა.

ხელის-მოწერა მიიღება: ტფილისს — „დროების კანტორაში, ივანოვის ბაბლიოტეკაში. ჭუთაისს — ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოტეკაში.

ზარეშე მცხოვრებთ შემდეგი ადრესით უნდა გამოგზავნონ მოთხოვნილება:

Въ Тифлисѣ, въ конторѣ газеты „ДРОЕБА“.

„დროება“ ელირება გაგზავნით: ერთი წლით — ექვს მანეთად, ნახევარი წლით — სამ მანეთად.

„პრებული“ და „დროება“ ერთად ელირება გაგზავნით: ერთის წლით — ცხრა მანეთად და ნახევარი წლით — ხუთ მანეთად.

ვისაც ამ წლის „დროების“ ფასი არ შემოუტანია, ეთხოვთ, მალე გამოგზავნოთ რედაქციას.

აღმოსაქათი

დგას არსენალის ქუჩაზედ, მდებლის არღაზიანის სახლში. შეიძლება ნახვა ცხრა საათიდან დაწყებული ორ საათამდის დილით, და ოთხიდან ექვსამდის საღამოს.

НОТАРІУСЪ

Мелик — Каракозовъ открываетъ нотаріальныя дѣйствія съ 22 Нолбря въ конторѣ своей, находящейся возлѣ Эриванской площади, въ домѣ доктора Іоанисиани, подъ коммерческимъ банкомъ.

ბოტარისი

მელიქ-ძარაკოზოვი იწყებს ნოტარიალურს მოქმედებებს 22 ნოემბრიდან თავის კანტორაში, რომელიც იმყოფება ერენის მეიდნის მახლობლად, დოქტორის იოანისიანის სახლებში, კომმერციული ბანკის ქვეშ.

იხილეთ

თფილისში. მართანოვის წიგნების მალაზიაში, ხილზე და ქვეყანაჯანსაღსა, პოლიციის გეროდო და გარეუფე სხვა ქალაქებში.

თ. გრიგოლ ორბელიანის

ლექსები

შასი ათი შაური.

სიზრძნე სიცრუის წიგნი

საბა ორბელიანისა.

მეორედ გამოცემული.

შასი ათი შაური.

ძალაქს გართამცხოვრებლებს შეუძლიანთ პირ და-პირ გამომცემლისაგან დაიბარონ ამ ადრესით:

თფილისს, პეტრე შმიკაშვილს ანჩინატის ქუჩაში, ხერხეულიძის სახლში.

ამ ახლო ხანში საზღვარს-გარეთიდან მოსული ინჯინერი იღებს წყლის ამყვანი მაშინების მოწყობას ყანებისა და ბაღების მოსარწყავად. მართა ბორბლების შემწვობით, უსაქანელოთ, იმას შეუძლიან წყალი თერთმეტი საჟენისა და ნახევრის სიმაღლეზედ აიყვანოს. ამ გვარი წყლის ასაყვანი მაშინა ძალიან იაფათ ჯდება, ეხლანდელი საშუალებების შედარებით. აღრვის შეტყობა შეიძლება გაზეთის „ტეკვის“ რედაქციის კანტორაში.

ВЪ КАБИНЕТЪ моемъ, находящемся на Армянскомъ базарѣ, въ Каравансарай генерала Арцруни, составляются проекты всякаго рода нотаріальныхъ и домашнихъ актовъ, а также и дѣловыя бумаги, какъ-то: прошения, апелляции, кассации и проч.

Петръ Чаркозовъ.

ცნობათ-ფურცელი

Table with multiple columns: რკინის გზა, ცეცხლის გეგმები, ფოფობა, ბირჟა, თფილისის მაზანდა, სახაზინო განცხადებები. Includes sub-sections like 'ა) თფილისიდან', 'ბ) თფილისიდან', 'გ) შასი თფილისიდან'.